

VADEMECUM

Plaatsing van kunstwerken in een beschermd gebied

URBAN
Versie 2025

Inhoudsopgave

1. <u>Inleiding</u>	<u>3</u>
2. <u>Welke inrichtingen zijn vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning?</u>	<u>4</u>
3. <u>Procedure om een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning in te dienen voor de plaatsing van een werk in een beschermd gebied</u>	<u>5</u>
3.1. UITREIKENDE OVERHEID	6
3.2. WAAR EN HOE?	6
4. <u>Samenstelling van het dossier</u>	<u>6</u>
5. <u>Hoe lang duurt de verwerking van het dossier?</u>	<u>7</u>

1. Inleiding

De stedenbouwkundige regels in Brussel verschillen van die in Vlaanderen en in Wallonië. Dus zijn de procedures voor het aanvragen van een bouwvergunning specifiek. Dit geldt ook voor andere soorten handelingen en werken waarvoor vooraf een stedenbouwkundige vergunning vereist is.

In het Brussels Gewest wordt **de plaatsing van (een) tijdelijk of permanent kunstwerk(en) gelijkgesteld met een installatie**¹ van evenementiële, sociale, culturele of recreatieve aard, al dan niet voorzien van diverse inrichtingen (bewegwijzering, enz.).

Voor **de plaatsing van al dan niet tijdelijke kunstwerken is een stedenbouwkundige vergunning vereist** (art. 98, §1, 1° en 11° van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO)) en dit **vóór** de uitvoering op het terrein:

"Art. 98. § 1. Niemand mag zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke stedenbouwkundige vergunning die is afgeleverd overeenkomstig de bepalingen van onderhavig Wetboek:

*1° bouwen, een grond gebruiken voor het **plaatsen van één of meer vaste inrichtingen**, reclame-inrichtingen en uithangborden inbegrepen; onder bouwen en plaatsen van vaste inrichtingen wordt verstaan het oprichten van een gebouw of een kunstwerk of het plaatsen van een inrichting, zelfs uit niet duurzame materialen, die in de grond is ingebouwd, op de grond of op een bestaand bouwwerk is bevestigd of op de grond steun vindt ten behoeve van de stabiliteit en bestemd is om ter plaatse te blijven staan, al kan zij ook uit elkaar genomen of verplaatst worden,...;"*

11° handelingen en werken ondernemen of laten ondernemen voor de restauratie, de uitvoering van opgravingen of wijziging van het uitzicht van delen of van het geheel van een goed dat is beschermd of ingeschreven op de bewaarijst, of waarvoor de inschrijvings- of beschermingsprocedure geopend is of over te gaan tot het verplaatsen van een dergelijk goed."

De installatie van een kunstwerk binnen een beschermd of onbeschermd gebied kan ook onderworpen zijn aan de toepassing van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 17 maart 2022 met betrekking tot de **stedenbouwkundige vergunningen van beperkte duur**.

Om het al dan niet beschermde statuut van het gebied waarin het kunstwerk/de kunstwerken zal/zullen worden geplaatst te bepalen, kan gebruik worden gemaakt van BruGIS®, de voortdurend bijgewerkte beheerstool voor ruimtelijke ordening. Deze tool bevat alle meest recente beschikbare stedenbouwkundige gegevens over het Brusselse gewest.

Met een zoekmachine kan je zoeken op basis van een adres en meer te weten komen over het statuut ervan door de "lagen" (tabblad linksboven) te activeren.

Om toegang te krijgen tot het **register** van beschermd erfgoed dat erfgoed bevat dat is ingeschreven op de bewaarijst, is beschermd of waarvoor de beschermingsprocedure loopt, alsook monumenten, gehelen, enz. die geselecteerd zijn op basis van hun erfgoedkundige waarde:

- open de laag "*Brussel Stedenbouw en Erfgoed*"
- open "*Monumenten en Landschappen*"
- open "*Register van het gevrijwaarde erfgoed*"
- activeer het vakje "*Register*" De informatie is beschikbaar door op de kleur te klikken die verschijnt.

¹ Alle op een goed aangebrachte inrichtingen en voorzieningen (uittreksel uit de verklaring van de termen van het GBP)

2. Welke installaties zijn vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning?

Onder voorbehoud van naleving van alle (cumulatieve) voorwaarden die worden bepaald in het besluit tot vaststelling van de handelingen en werken die zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente, van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van Brussel Mobiliteit, van Leefmilieu Brussel, van de overlegcommissie, evenals van de speciale regelen van openbaarmaking of van de medewerking van een architect]², gewoonlijk het decreet "geringe omvang"³ genoemd, zijn de hierna opgesomde handelingen en werken vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning voor installaties die zich bevinden op de beschermde delen van een erfgoedkundig beschermd goed (openbare ruimte, tuin, park, gebouw).

Voor zover zij geen enkele afwijking inhouden van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning:

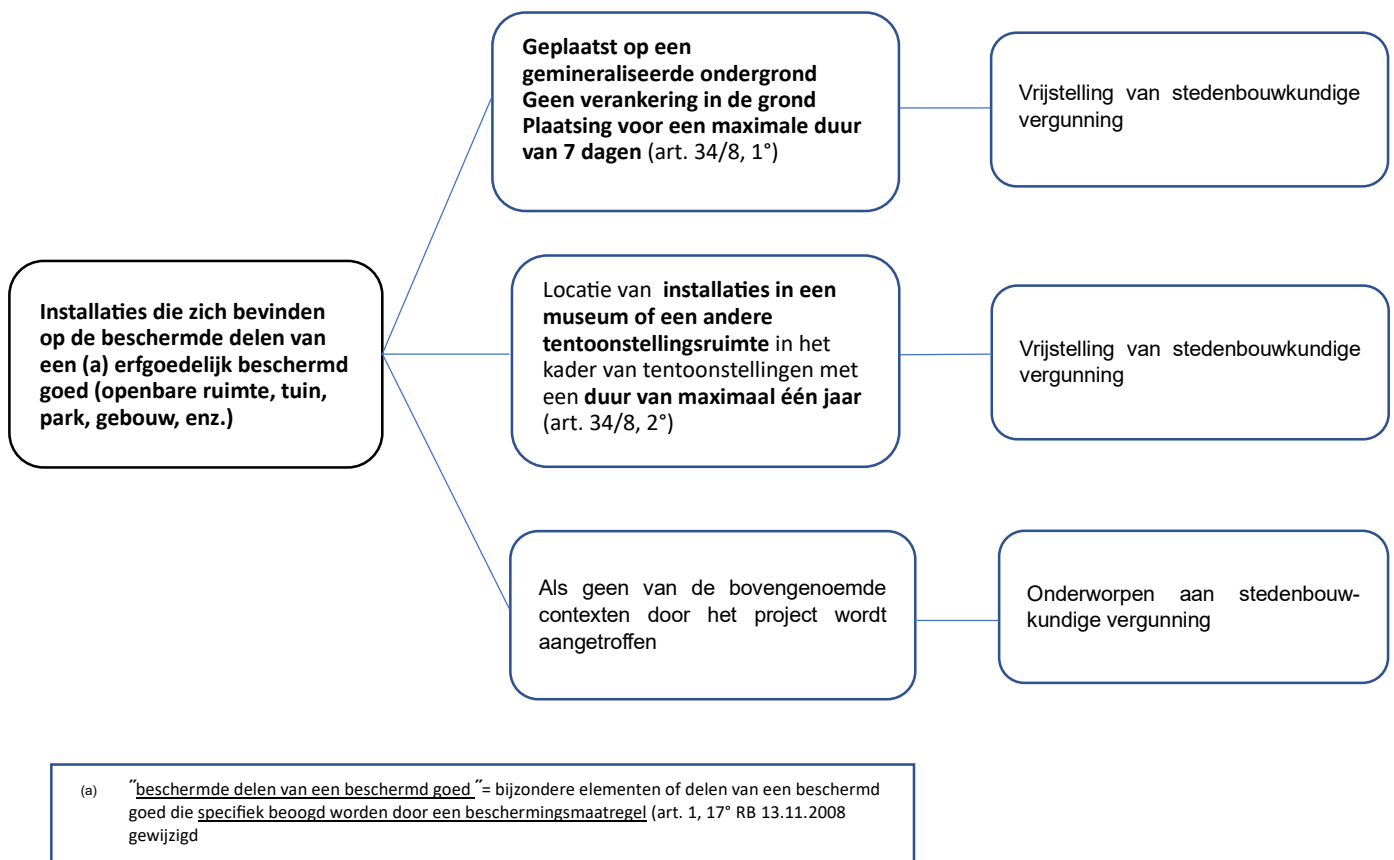
² De installaties komen overeen met de lijst van handelingen van werken die zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning die werd vastgelegd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in een besluit van 13 november 2008, gewijzigd door het besluit van 7 april 2011 en gewijzigd/ingevoegd door het besluit van 17 maart 2022*, art. 43 e.v. voor titel III (https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2008111337&table_name=wet), doorgaans besluit "Geringe omvang" genoemd.

Informatie is ook beschikbaar op de website "urban.brussels - Directie Stedenbouw":

<https://stedenbouw.irisnet.be/vergunning/wanneer-is-een-stedenbouwkundige-vergunning-nodig/vrijstellingen-van-vergunning-en-vereenvoudigde-procedures/handelingen-en-werken-vrijgesteld-van-stedenbouwkundige-vergunning-1>

³ In toepassing van artikel 98 § 2 en § 2/1 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO)

<https://stedenbouw.irisnet.be/spelregels/het-brussels-wetboek-van-ruimtelijke-ordening-bwro/210528-gecoördineerde-versie-4-nl-bwro-en-obm.pdf>

Vrijstelling van een stedenbouwkundige vergunning stelt de houder niet vrij van het verkrijgen van enige andere toelating krachtens een andere bestuurlijke politie dan die van stedenbouw.

Als een van de hierboven uiteengezette voorwaarden niet wordt nageleefd, vereist het project een stedenbouwkundige vergunning.

Noteer dat bij vrijstelling van stedenbouwkundige vergunning een voorafgaande melding verplicht is. Die melding moet ten minste 60 dagen voordat het werk wordt geplaatst, worden gedaan.

Deze melding moet gebeuren op de website: <https://mypermit.urban.brussels/home> [tabblad: "Melding van tijdelijke handelingen en werken"].

3. Procedure om een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning in te dienen voor de plaatsing van een werk/werken in een beschermd gebied

Als niet is voldaan aan de voorwaarden voor vrijstelling van een stedenbouwkundige vergunning, moet een aanvraag worden ingediend bij het gewestelijk bestuur⁴.

Anders kan het kunstwerk niet worden geïnstalleerd, op straffe van inbreuk.

⁴ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 juni 1993 tot bepaling van de publiekrechtelijke rechtspersonen voor wie de stedenbouwkundige vergunningen, de verkavelingsvergunningen en de stedenbouwkundige attesten worden afgegeven door de gemachtigde ambtenaar.

3.1. Uitreikende overheid

- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

3.2. Waar en hoe?

Er zijn twee mogelijkheden:

De aanvraag op "papier" indienen:

De aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning moet worden ingediend in **5 exemplaren OF 12 exemplaren (in het geval van een onderzoek waarvoor het advies van de autoriteiten is vereist)** per aangetekende brief of afgifte ter plaatse aan de gemachtigde ambtenaar van de Directie Stedenbouw (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) op het volgende adres: Kunstberg nr. 10-13,1000, Brussel.

Heb je de aanvraag ter plaatse afgegeven? Je ontvangt een bewijs van indiening van het dossier en instructies om je dossier online in te dienen op <https://mypermit.urban.brussels/home>.
Online indienen kan vanaf de dag nadat het dossier is ingediend.

Heb je een aangetekende brief gestuurd? Het bewijs van indiening van het dossier wordt per e-mail verzonden.

De aanvraag elektronisch indienen:

Ga naar de website van het platform waarmee je als aanvrager, een nieuwe aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning kunt indienen bij het Gewest.
<https://mypermit.urban.brussels/home>

Je kunt ook een bestaande aanvraag aanvullen (bij ontvangstbevestiging van een onvolledig dossier) en een verplichte voorafgaande melding doen voor tijdelijke handelingen en werken die zijn vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning (minstens 60 dagen vooraf!).

Een project? Vragen? De Directie Stedenbouw staat voor je klaar om je voorontwerp te analyseren en eventuele vragen te beantwoorden op: restauration@urban.brussels

4. Samenstelling van het dossier

De samenstelling van het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning is vastgelegd door het [besluit van de Brusselse regering van 12 december 2013⁵](#)

- het gedateerde en ondertekende **aanvraagformulier van een stedenbouwkundige vergunning (bijlage 1)** (beschikbaar in Word-formaat: [aanvraagformulier van een stedenbouwkundige vergunning \(bijlage 1\)](#))
Noteer dat het formulier rechtstreeks op het online platform moet worden ingevuld als je de aanvraag digitaal wil indienen.
- het **formulier voor de bekendmaking aan de (mede)eigenaar(s) van de intentie om een stedenbouwkundige vergunning aan te vragen (bijlage 2)** in Word-formaat: [formulier voor de bekendmaking aan de \(mede\)eigenaar\(s\) van de intentie om een stedenbouwkundige vergunning aan te vragen \(bijlage 2\)](#)

⁵ Uittreksel uit: https://stedenbouw.irisnet.be/vergunning/de-vergunningsaanvraag/samenstelling-van-het-dossier?set_language=nl

- een aantal relevante **foto's** (inplantingsplan);
- **inlichtingen over het eigendomsbewijs van het goed;**
- **plan van de bestaande situatie;**
- **plan(nen) van de geplande situatie** met de exacte positie van de installatie(s), afmetingen, materialen en uitvoering (toegang voor voertuigen indien van toepassing, enz.); doorsneden en syntheseplannen;
- een **gedetailleerde toelichting bij het project** (context, integratie van het werk in het gebied (redenen, enz.), uitvoeringsduur, technische informatie in verband met de uitvoering (aanvoer van materialen, eventuele voertuigen, aan- of afwezigheid van funderingen, maatregelen voor het behoud van het beschermde goed, middelen die worden ingezet om schade te voorkomen, enz.).

OPMERKING EN HERINNERING: het verkrijgen van de vrijstelling van een stedenbouwkundige vergunning ontheft de aanvrager niet van het bekomen van andere vereiste vergunningen. In het bijzonder voor gebieden die beheerd worden door Leefmilieu Brussel is de toestemming van de beheerder vereist.

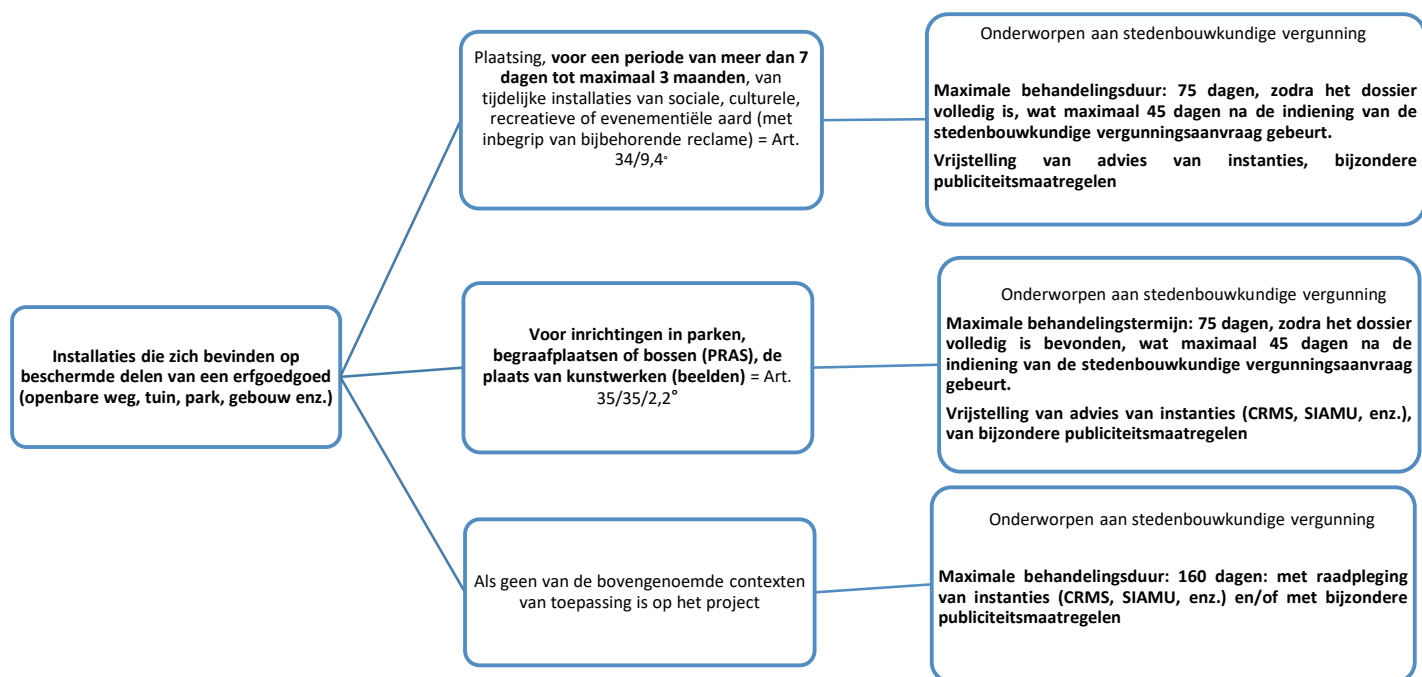
Uittreksel uit: https://stedenbouw.irisnet.be/vergunning/de-vergunningsaanvraag/samenstelling-van-het-dossier?set_language=nl

5. Hoe lang duurt de verwerking van het dossier?

De maximumtermijnen ("kalenderdagen") voor het afgeven van stedenbouwkundige vergunningen worden vastgesteld door het BWRO (art. 178).

Wanneer een stedenbouwkundige vergunning vereist is, varieert de tijd die nodig is om het dossier te onderzoeken naargelang van de instanties die geraadpleegd moeten worden en de speciale regelingen van openbaarmaking⁶.

⁶ Toepassing van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 november 2008 tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente, van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, van Brussel Mobiliteit, van Leefmilieu Brussel, van de overlegcommissie, evenals van de speciale regelen van openbaarmaking of van de medewerking van een architect.

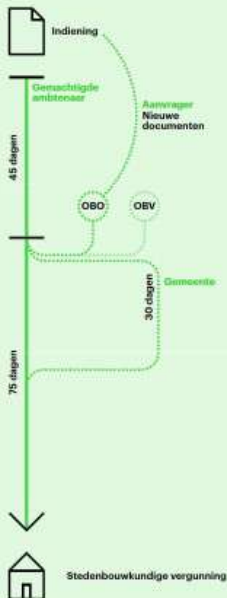
Noteer dat de onderzoekstermijn met 30 dagen kan worden verlengd:

wanneer de termijn verstrijkt tijdens de zomervakantie;
wanneer de zomervakantie het noodzakelijk maakt om de organisatie van speciale regelen van openbaarmaking uit te stellen.

De procedure vanaf de indiening van de aanvraag tot de kennisgeving van de beslissing verloopt als volgt:

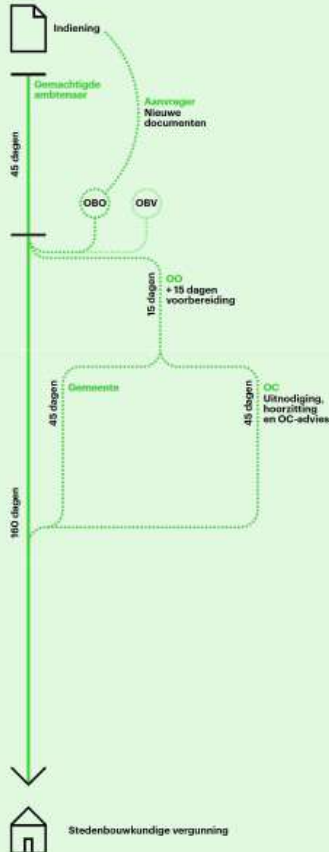
Termijn van 75 dagen

Indiening van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning die geen SRO's voorziet (geen openbaar onderzoek, geen advies van de OC) en die het advies van het college van burgemeester en schepenen vereist.

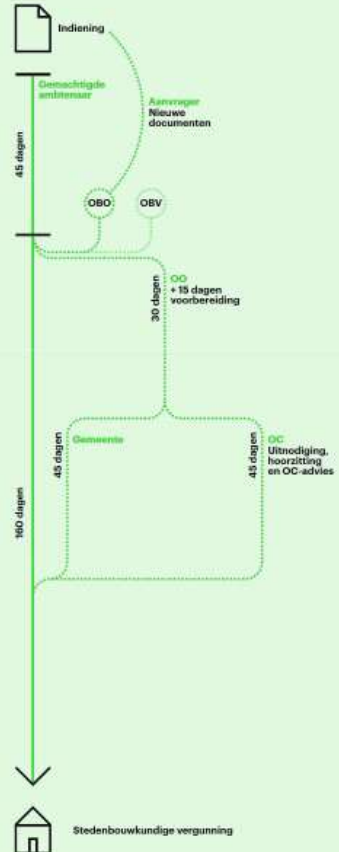

Termijn van 160 dagen

Indiening van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning die SRO's voorziet (openbaar onderzoek, advies van de OC), en die het advies van het college van burgemeester en schepenen vereist.

Indiening van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning die SRO's voorziet (openbaar onderzoek, advies van de OC), en die het advies van het college van burgemeester en schepenen en een effectenrapport vereist.

Uittreksels: De stedenbouwkundige vergunning in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Praktische gids 2020-2021.